

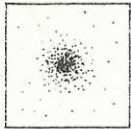
kb. 30"-35"-re található PA= 240 felé. Ha elfogadjuk az A-ra a SAC katalógus 8,2 magnitúdós értékét, akkor a B kb. 10,5 magnitúdós. (A fentebb feltüntetett adatok a Sky Catalogue 2000.0-ből valók – rovatvezető)

Ladányi (5 L, 54x): Kényelmesen bontott, kb. 1,5 magnitúdó eltérésű pár. A főcsillag sárgásfehér, a társ túl halvány.

Papp (24,4 T, 186x): Az ABxC széles, eltérő pár, kékesfehér és sárgászöld komponensekkel, PA= 245. Az AB-t még 372x-es nagyítás sem bontja.

Sápi (20 T, 40x,63x): Széles, eltérő, könnyű kettős. A becsült szögtávolság 20", DM= 1,5, PA= 240. A főcsillag fehér, a társ kékes.

LADÁNYI TAMÁS

Mély-ég objektumok

július–augusztus

Észlelő	Megfigyelés	Műszer
Cziniel Szabolcs (Pannonhalma)	3	15,0 T
Földesi Ferenc (Veszprém)	1	25,0 T
Hamvai Antal (Nagyhalász)	8	12,0 T
Kónya András (Szomolya)	1	11,0 T
Molnár Zoltán (Torda, RO)	2	19,0 T
Papp Sándor (Kecskemét)	2	24,4 T
Presits Péter (Budapest)	1	15,5 T
Soltész Attila (Nyíregyháza)	1	8x30 B
Szabó Gergely (Nagykőrös)	3	25,0 C
Szarka Levente (Kecskemét)	2	16,2 T

Július–augusztus során összesen 10 fő 24 megfigyelést végzett. Rövidítések: GX= galaxis, NY= nyílthalmaz, LM= látómező, EL= elfordított látás, T= Newton-reflektor, L= refraktor, C= Cassegrain-távcső, B= binokulár.

A nyári hónapok egyik észlelésre ajánlott területe az NGC 5866 (M102) GX környezete, illetve az itt található halványabb galaxisok megfigyelése volt. A beérkezett néhány észlelés mellett a most már rendelkezésre álló archívumot is felhasználva mutatunk be objektumokat e területről. Természetesen az NGC 5866 (M102) Dra GX-ről is érkezett észlelés, ezeket azonban átadjuk a Messier Klubnak. Ugyancsak ehelyütt kell megemlíteni az NGC 5907 Dra GX-ről beérkezett – egyébként jó minőségű – kistávcsöves megfigyeléseket, így elsősorban Cziniel Szabolcsét. Az objektumról érkezett észleléseket a Meteor 1984/9. és

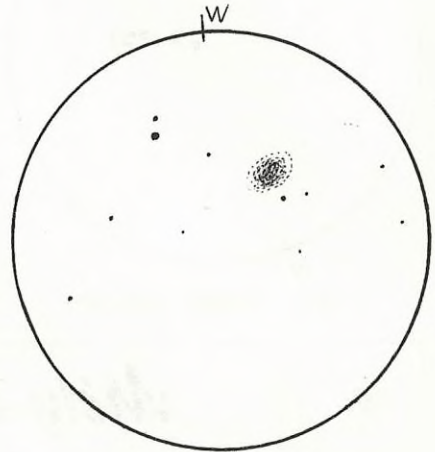
1988/9. számában már feldolgoztuk, az újonnan érkezett megfigyelés ezért nem szerepel rovatunkban. Az NGC 5866 Dra GX környezetét kissé tágabban értelmezték a megfigyelők, ezért számos halvány galaxist észleltek kis és közepes kategóriájú műszerekkel.

NGC 5879 Dra GX

10,2 L, 128x: Elég halvány GX, 2/1 arányban megnyúlt ovális. A központi rész kerek. A külső tartomány alig fényesedik befelé. (Babcsán Gábor, 1991.04.07.)

15,0 T, 50x: Feltűnik, mint nagyon halvány köd az NGC 5907-től kb. 1 fokkal ÉNy-ra, egy kb. 7,0 magnitúdós csillagtól 10'-cel DK-re. 72x: Viszonylag nagy felületű, majdnem kör alakú (de talán E/D-i megnyúltságú, nehezen észlelhető (12 magnitúdós) GX. Enyhe fényesedés a centrum felé. (Cziniel Szabolcs, 1992.07.25.)

19,0 T, 150x: Halvány, a kör alaktól alig elérő, a pereme felé fokozatosan halványodó objektum. Központi mag nem látható. (Molnár Zoltán).

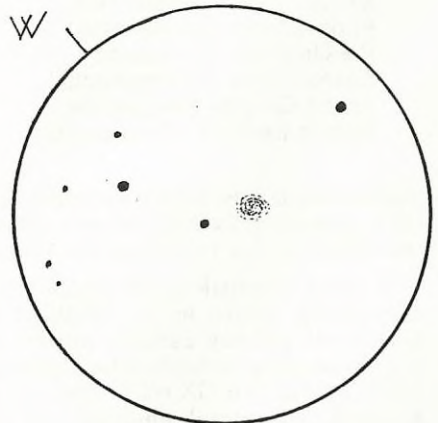
15,0 T 72x LM=36'

A Deep Space CCD Atlasz szerint 12,1 magnitúdó fényességű és 4,4x1,7-es Sb típusú galaxis észlelése a nagyon látványos (12'x1,8-es), de vizuálisan fényesebb (10^m4-s) NGC 5907 GX mellett szép teljesítmény még 10–15 cm-es műszerrel is!

NGC 5678 Dra GX

11,0 T, 54x: Igen diffúz foltnak tűnik, nem éppen meggyőző látvány még EL-sal sem. 96x: Nehezen megpillantható, de nagyjából kör alakú, egyenletes fényű GX, mérete kb. 1'x1,5. Csillagszerű vagy fényes centrumot nem tapasztaltam. (Kónya András)

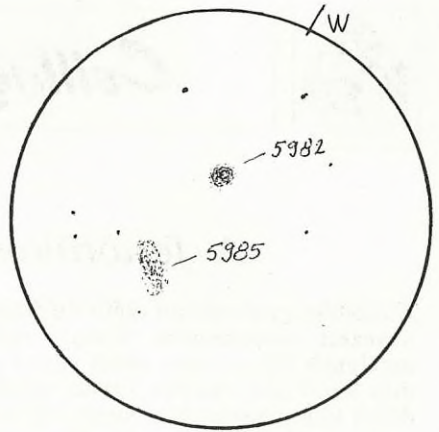
Az RDC szerint 11,6 magnitúdós, 2,6x1'-es, magányos GX megkeresésére egyedül Kónya A. vállalkozott. Az észlelés a CCD Atlaszsal összehasonlítva is jónak bizonyult.

11,0 T 96x LM=44'

NGC 5982, 5985 Dra GX

24,4 T, 70x: Az NGC 5982 kicsi, de igen határozott, kompakt fényű köd, lényegesen jobban látszik, mint a nálánál háromszor nagyobb, diffúz, lágy fényű, elnyúlt (kb. 3'x1'-es) NGC 5985 GX. A két ködfolt egymástól nagyjából 10'-re fekszik K-Ny-i irányban. 120x: Még inkább kiemeli az NGC 5982-t, amely közép felé egyenletesen fényesedő legfeljebb 1'-es, körszerű alakot mutat. Az NGC 5985 GX finom, selymes fényű, 3'x1'-esnek látszó méretű a centrumban magot sejtető ködfolt, kb. PA 300/120 mentén lapult. (Papp Sándor)

24,4 T 70x LM=38'

Az NGC 5866 (M102) GX-hoz közelebbi hasonló GX-pár, az NGC 5905–5908 GX, amelyek azonban a katalógus szerint 13,1–13,0 magnitúdó körüliek (a Deep Space CCD Atlasz szerint „csak” 12,3 és 12,9 magnitúdósak), ezért a hazai kistávcsöves észlelők számára továbbra is kemény feladatot jelentenek. Megkeresésüket Cziniel Szabolcs kísérelte meg, 15 cm-es távcsővel, de negatív eredménnyel. A most közölt NGC 5982–5985 Dra GX pár ennél kissé könnyebbnek számít, a hazai katalógusadat szerint 10,9 ill. 11,8 magnitúdós értéket közölt! Meglepő, hogy a CCD Atlasz ezzel szemben 12,0 és 11,8 magnitúdós értéket közölt! Az utóbbi értéknél ellentmondani látszik az RDC szöveges leírásaival. Eszerint a minimális távcsőátmérő 8 cm-es, és az NGC 5985 már 18x-os nagyítással is megpillantható. Nyilvánvaló, hogy ez nem városi körülményekre vonatkozik.

A mély-ég ajánlati objektumok (újabban egész csillagképek) tucatszámra adják a hasonló feladatot jelentő, izgalmas objektumok megkeresésének lehetőségét. Ezért is kérem a hálás feladatra vállalkozó észlelőket, hogy ne sajnálják az időt az ilyen megfigyelésekre.

PAPP SÁNDOR

Ajánlott égterületek október hónapra: a Cepheus, Lacerta, Aquarius csillagképek objektumai. Kérem, hogy lehetőleg ne az utóbbi években közölt objektumokat észleljék újra a megfigyelők!

A Mueller (1993a) üstökös koordinátái								
1993 TT	RA (2000)		D	r		Elong.	Fény.	
	h	m		Cs.E.	Cs.E.			
Okt. 20.	15	28,4	+82 32,4	1,897	2,198	93,7	9,3	
	30.	18	25,9	+76 25,1	1,781	2,144	97,1	9,1
Nov. 9.	19	33,1	+66 52,4	1,720	2,095	97,6	8,9	
	19.	20	08,2	+56 29,2	1,722	2,052	94,5	8,8
	29.	20	31,8	+46 30,2	1,783	2,015	88,5	8,8